

nad onu míru, která by tu byla, kdyby se osoba ta omezila na pouhé uplatňování svých tělesných sil; patří sem i kámen.

»Poškozením« ve smyslu § 82 tr. zák. jest jen tělesná porucha menšího stupně; nevyžaduje se poranění vrchnostenské osoby.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Zm I 474/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 28. června 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přečinem shluknutí podle §§ 279 a 283 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. shledává stížnost v tom, že napadený rozsudek předpokládá, že se odpor stal se zbraní a s poraněním strážníka Š-a, ač kámen nelze pokládati za zbraň a ač není zjištěno, zda šlo skutečně o poranění vážné, jaké má na mysli soud první stolice. Ani ta ani ona námitka neobstojí. Zbraní po rozumu § 82 tr. zák. jest jakýkoliv nástroj, který — jsa způsobitelným prostředkem ku poškození tělesné neporušenosti — sesiluje vážnost vyhrůžky neb útoku osoby, v jejíž ruku nástroj jest, nad onu míru, která by tu byla, kdyby se osoba ta omezila na pouhé uplatňování svých tělesných sil. A zákon má v § 82 tr. zák., mluvě o poškození nebo zranění, slovem poškození na zřeteli patrně jen tělesné poruchy menšího stupně, takže nelze se zákonem uvésti v soulad názor, že se pro vyšší trestní sazbu § 82 tr. zák. předpokládá, že vrchnostenská osoba utrpěla odporem pachatelovým zranění nebo dokonce zranění vážné. Ani nalézací soud se takovým nesprávným názorem neřídil, neboť rozhodovací důvody nezmiňují se o vážnosti zranění v úvahách, které trestní sazby jest na skutek použití, nýbrž jen v úvahách, co obžalovanému přitěžuje. Proto nebylo příčiny zjistiti stupeň zranění. K posouzení, zda jde vůbec o zranění, přesněji alespoň o poškození na těle, stačila úplně výpověď poraněného strážníka a stížnost nemůže s úspěchem vytýkati ani podle čís. 4 § 281 tr. ř., že nebyl slyšen lékař znalec, kdyžtě návrhu k tomu směřujícího v první stolici neučinil ani obžalovaný, ani obhájce.

Čís. 2603.

Spolky (podle zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák.) jsou korporacemi zákonem uznanými ve smyslu § 492 tr. zák.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1926, Zm I 539/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím vrchního zemského soudu v Praze ze dne 20. dubna 1926,

pokud jím bylo vysloveno, že soukromá obžaloba Mezinárodního svazu dělnictva chemického průmyslu v Ú. (Der Internationale Verband der Arbeiterschaft der chemischen Industrie in A.) se nepřipouští a trestní řízení v tomto směru se zastavuje, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 492, 495 tr. zák. (§ 2 odst. druhý tr. ř.).

D ů v o d y:

»Der internationale Verband der Arbeiterschaft der chemischen Industrie mit dem Sitze in A«, zastoupený advokátem Dr. Gustavem K-em, podal u krajského soudu v Litoměřicích soukromou obžalobu na Františka P-a pro přečin urážky na cti (současně žaloval i tajemník svazu Julius J.). František P. podal proti obžalobě námitky pro nepřislusnost soudu a nepřípustnost obžaloby tvrdě, že nejde o čin soudně stíhatelný. Vrchní zemský soud rozhodnutím ze dne 20. dubna 1926 soukromou obžalobou Mezinárodního svazu dělnictva chemického průmyslu se sídlem v Ú. zastavil. Důvody, o něž rozhodnutí vrchního zemského soudu v Praze opírá svůj názor, že soukromý obžalobce »Mezinárodní svaz dělnictva chemického průmyslu se sídlem v Ú.«, nemá oprávnění k trestní obžalobě pro urážku na cti, jsou vzaty z odůvodnění nálezu nejvyššího soudu ze dne 9. října 1925, Zm I 362/25, sb. n. s. čís. 2129 (a souhlasného rozhodnutí z 9. října 1925, Zm II 265/25, sb. n. s. č. 2131), s nimiž se doslovně shodují až na větu: »Předmětem urážky na cti, nehledíc k výjimkám právě uvedeným, může býti toliko osoba fysická, nikoli však nějaký podnik hospodářský nebo s p o l e k jako takový«. Než právě v tomto vsunutí těchto dvou slov »nebo spolek« do odůvodnění nejvyššího soudu kotví nesprávnost odůvodnění vrchního zemského soudu v Praze. Ona rozhodnutí nejvyššího soudu vztahují se pouze na obchodní a průmyslové (nebo hospodářské) podniky náležející jednotlivci nebo více méně značnému počtu osob, které jsou sdruženy za účelem provozování podniku ať již v obchodních společnostech té neb oné formy II. nebo III. knihy obchodního zákona nebo ve společnostech nebo družstvech. Takovýmto hromadným podnikům nepřiznávají rozhodnutí ta název a povahu korporace ve smyslu § 492 tr. zák. plným právem z důvodů tamže uvedených. Tato rozhodnutí vyvozují, že čest jest vlastností čistě osobní, že tedy předmětem urážky na cti může býti toliko osoba fysická, že ustanovení § 492 tr. zák., zabezpečující určitým úhrnným útvarům a to rodině, veřejným úřadům a korporacím zákonem uznaným ochranu cti, spočívá na fikci a jest ustanovením výjimečným, — a že ji jiným hromadným jednotkám bez zákonné fikce cti přiznati nelze, a dospívají ku správnému závěru, že ony podniky, poněvadž právě nejsou žádným z úhrnných útvarů v § 492 tr. zák. uvedených, nejsou předměty urážky na cti a nemají oprávnění k trestní obžalobě.

Rozhodnutí vrchního zemského soudu nesprávně staví tyto hromadné jednotky na roveň spolkům, přehlížeje různost právní struktury obou. K různosti té poukazuje již Jičínský (Die Privatanklage im oesterr. Strafrechte, Ger. Ztg. 1859 čís. 126), jenž rozeznává mezi »oním

sdužením osob jednotlivých, jež spolu tvoří se svolením státní moci jedinou, nedílnou, ideální osobnost« a oním, jež není »jednotou osob (Personeneinheit)«, nýbrž »sjednocením osob (Personeneinigung)« a uznává, že ony mají samostatné právo žalobní, kdežto tyto, jsouce jen kolektivním označením většího počtu osob, práva žalobního postrádají. Spolky, spočívající na zákonu ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák. tím, že jejich stanovy byly státní mocí schváleny, dosáhly úředního uznání jako korporace (§ 9 cit. zák.), patří proto mezi »korporace zákonem uznané«, jež jsou v § 492 tr. zák. uvedeny, a svědčí jim tedy výjimečná fikce, kterou se v § 492 tr. zák. zabezpečuje určitým kolektivním útvarům ochrana cti (tak Finger, II. str. 262, Kallab: »O způsobilosti býti stranou« str. 97; i rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudního dvoru č. 3698 úř. sbírky a rozhodnutí téhož nejv. soudu ze dne 23. dubna 1915, Kr III 212 a 213/14, uveřejněné v Právniku ročník 1916, sešit XXIII.). Ona rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 2129 a 2131 sb. n. s. výslovně to sice neuvádějí, avšak obsah důvodů nepřipouští pochybností, že rozhodnutí ta jsou na téměř stanovisku, neboť praví: »Avšak podniky hospodářské vypočtené na zisk jsou podle § 2 zákona (t. j. zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 134 ř. zák.) výslovně z působnosti jeho vyňaty«, a z toho důvodu vylučují žalující akciovou společnost z okruhu kolektivních jednotek, jež mohou býti způsobilým předmětem urážky na cti. V souzeném případě jest prokázáno, že žalující »Mezinárodní svaz dělnictva chemického průmyslu se sídlem v Ú.« jest spolkem ve smyslu spolkového zákona, a dlužno jej proto považovati za korporaci zákonem uznanou, jak ji má na mysli ustanovení § 492 tr. zák. Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu §§ 33 a 292 tr. ř. uznáno právem, jak se stalo.

Čís. 2604.

Děje-li se obviňování (§ 488 tr. zák.) znamenímí připadajícími na jednu z více osob, náležejících jistému sboru, okruhu a pod., aniž by bylo patrné, na kterou z nich se urážlivý útok vztahuje, jest každá z těchto osob dotčenou na své cti a jest k podání soukromé obžaloby oprávněna každá z nich, jež podle způsobu vznesené výtky se musí obávat toho, že bude třetími osobami pokládána za onu, jež jest míněna urážlivým projevem.

Po stránce objektivní jest rozhodným, zda urážka mohla býti postřehnuta třetími osobami jako výtka vztahující se právě na onu osobu, jež vystupuje jako soukromá obžalobkyně, po subjektivní stránce se pak vyhledává kromě vědomí pachatelova o urážlivé povaze jeho projevu vůbec, zdali si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom, že podle znamení jím uvedených mohl býti útok vztahován i na jiné osoby, nežli právě na onu, již měl snad pachatel při svém projevu na mysli.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1926, Zm II 259/26.)